

WIEBEAANSE HERINNERINGEN OVER 1962- 1967 door P. W. Brouwer

Wie weet nog wat ?

Belangrijke jaren in mijn leven, 1962-1967, schrijft Harrie de Valk ergens in zijn nieuwsbrief over zijn vijf jaren in Hilversum. Wij hebben die jaren gedeeld. Ik was voor jullie één van de vele fraters-leraren, jullie voor mij een van de zeer vele dubbele, soms driedubbele kweekschoolklassen waar ik bij betrokken was, van 1948-1969 in Hilversum en van 1965-1990 in Rotterdam.

Nadien zijn er wat reünies en wat publicaties geweest. Reünies: van mijn eigen opleiding: in 1937, 11 jaar oud ging ik al naar “de kweekschool” in Zeist. In feite was dat naar de “voorbereiding” maar het heette kweekschool. Van de klasgenoten van toen leven er nog wel enkele. Twee daarvan zie ik nog weleens: Fr. Aloysius (Ton) Augustin en fr. Roland Disch. En van de later gekomenen nog meer.

In 1945 haalden we de gewone akte en na 2 jaar B-afdeling aan de Aartsbisschoppelijke in 1947, de hoofdakke. In 1948 weer naar de kweekschool: studeren, surveilleren en een beetje lesgeven. Vooral uit de eerste jaren heb ik er regelmatig veel teruggezien: de groep 48-52, 50-54, 56-61 en latere van Hilversum. Van Rotterdam 2 of 3 klassen, waarvan één voor de het reünieprogramma van de KRO. Dit jaar nog in september had ik een reünie van de klas 1950-54 in Oosterbeek en van de klas 1956-61 in Laren, met echtgenotes en met Fr. Isidorus. Fr. Hilarius was ook uitgenodigd maar kon niet.

Velen op zo’n reünie herinneren zich nog veel. Leuke dingen vooral. Ze zijn bijna allemaal met pensioen en hebben een heel lerarenleven achter zich. Toch merk ik vaak dat ze van “ons” leven indertijd niet alles begrepen hebben. Hoeveel V.B.-leraren waren er? Hoe konden er roosters zonder tussenuren worden gemaakt?

Soms zeggen ze dat ik hen op bijzondere wijze heb geholpen, terwijl ik alleen maar het algemene examenreglement heb uitgelegd. Rini Overvelde bijv. schrijft, dat ik hem vertelde, toen hij met een 4 voor peda en een 7 voor de 3 andere examenvakken gezakt was, dat hij ‘n jaar later alleen maar peda over hoefde te doen. Dat was geen “geklap” uit de examenbespreking maar gewoon het reglement!

Wat ik graag zou willen is, dat we op onze leeftijd alles open en bloot konden openleggen en over en weer onze vragen uitwisselen. Via de computer? Ik doe er veel mee, heb er veel mee gedaan maar internet heb ik niet. Daar zijn kinderen en kleinkinderen voor! En mijn printer stukt vaak. Maar we hebben de post nog. En ik heb jaarboekjes kweekschoolonderwijs, jaarverslagen van de fraters en lerarenagenda’s.

Mijn leven:

Tot september 1960 les: Duits 1e leerkring, 2 uur per klas per week en Cuma, 2 uur eerste klassen, een uur 2e klas en 2 uur 3e klas. Geen praktijkuren, geen begeleidingsuren.

Met Pasen 1960 werd de directeur-prefect fr. Willibrordo, algemeen overste. Veranderingen waren begonnen en gingen door. Fraters gingen naar Groningen en Drente om daar kleine lagere scholen te helpen. In de steden waren lekenonderwijzers genoeg. Aan mij werd getrokken door “Ons Noorden”, dagblad voor het bisdom Groningen en fr. Willibrordo liet me gaan voor de halve week. De lessen Duits droeg ik over, cuma bleef.

Jullie kwamen in 1962 maar pas in 1964 kreeg ik jullie in de klas. Alleen in de les, geen taak meer in het internaat. En daarnaast: Leeuwarden voor de halve week en toen de krant bezweek de halve week de St. Luciakweekschool in Rotterdam.

Beslissende jaren, ook voor mij. Ik kreeg een volledige betrekking: 26 lesuren, met reiskosten- en reistijdvergoeding. Alleen de vergoeding kreeg ik in handen!

's Woensdags en vrijdags stapte ik om 7.20 u. op de trein, 8.31 u. in Rotterdam en om 8.45 u. stond ik voor de klas: veertien klassen Cuma. Examens in 2e en 3e leerkring: twee hele weken in juli en twee in september. Met zeer veel gecommiteerden en nog veel meer scripties en literatuurlijsten.

En na ónze beslissende jaren: afscheid van Hilversum en van de fraters ! Getrouwd met Thea Kroon, kweekschoolleerares Nederlands in Den Haag. We kregen 2 zonen. De een (Piet) is hoogleraar nanofysica in Berlijn (zie foto) en de andere is ingenieur in Venlo. We hebben 2 kleinkinderen. Wie meer wil weten vraagt het maar en hij krijgt antwoord via de nieuwsbrief. Na al deze gegevens wil ik graag antwoord op **mijn** vragen, om m'n geheugen op te frissen en samen te weten.

Eerste vraag: Wie weet er nog wat ? Heb ik jullie geschiedenis gegeven, in welke klas, en fr Crispinus Duits ? Dat staat zo in de jaarboekjes kweekschoolonderwijs. Ik weet er niets meer van. Wie wel ? En wie herinnert zich nog iets van buitenschoolse activiteiten waar ik bij betrokken was: Pax Christi-tochten, politieke clubs met AR-jongeren, de dames Roolvink, Quist e.d. ?

Wie weet er nog iets uit de lessen en wie herinnert zich nog iets van de gecommiteerden, die vaak enkele maanden voor de examens een Cuma les kwamen bijwonen en zelf ook wel iets te berde brachten ? Wie heeft zijn scripties nog of wat lesmateriaal ?

Zelf heb ik nog de lerarenagenda met jullie scriptie-onderwerpen: M. Robeerst: Roken, Wim Wissing: Geestelijke Gezondheidszorg, Cees Wessels: natuurlijke geneeskunst, Frank Rokebrand: Ned. Bijbelgenootschap. (toen zeker iets bijzonders !). Ben Koster moet iets geschreven hebben over huwelijksbureaus en Jos Gerritsen over huwelijksmoraal.

Ook merk ik nu, dat de Rotterdamse praktijk de Hilversumse heeft beïnvloed. Bij Harrie de Valk staat: Iconen, met Fr. Olav. Dat betekent, dat we in die tijd in Hilversum ook deden wat in Rotterdam vaak gebeurde: de scriptie voor Cuma werd mede tot stand gebracht en geëxamineerd door een collega. We examineerden dus met z'n drieën: de gecommiteerde, de collega en ik. Ik was verantwoordelijk en er moest ook nog een literatuurlijst geëxamineerd worden.

Maar intussen heb ik al 21 jaar pensioen. Toen de kinderen groot waren: veel andere dingen gedaan, veel contacten van vroeger hersteld. Voor "Onder ons", het contactblad van de fraters, heb ik hele series artikelen geschreven. Ook een heel boek over de fraters in Kenia, verder wat brochures in de O.B.-reeks van de fraters van Tilburg en vertalingen van de Utopia, de Lof de Zotheid en de Divina Comedia in het Fries, ook iets voor tv. Mocht iemand er iets van gehoord, gezien of gelezen hebben: graag ook enige reactie.

Ergens las ik bij jullie berichten iets over wat ze elders in boeken gevonden hebben over de kweekschool (Overvelde, Haringman, Gedenkboek 1947). Bij mij en fr. Isidorus is nog: "Van pennendoos tot pensioen. Gespreken met Ludgerianen 1957-1962", 490 pagina's.

Contactadres: kees.kemperman@casema.nl

Pas nog, oktober 2011, Herman Leenes: Een kort bezoek. info. Fraters van Utrecht, 34e jrg. nr.4. (red: terug te vinden via google: inko). Tien pagina's met veel foto's over een bezoek aan het fraterskerkhof in De Bilt, over veel overleden kweekschool fraters uit Hilversum.

Zelf heb ik indertijd met veel genoeg gelezen: Mineke van Essen: Kwekeling tussen akte en ideaal, uitgegeven door Sun, Amsterdam, 1972. Het is een doctoraalscriptie voor Nijmegen. Kweekschool Thomas More Rotterdam, voortgekomen uit de St. Luciakweekschool, staat er uitvoerig in. Van 1982-1990 heb ik op Thomas More gewerkt en daar dit boek vaak gelezen. Maar het is uitverkocht. Als iemand het heeft of vindt: graag even melden!

Hopelijk is deze wat haastig neergeschreven reeks notities een begin. Eén vraag is al opgelost: ik heb jullie wel geschiedenis gegeven – met opbouwlesjes – en een derde van de groep ook geëxamineerd. Weet iemand er nog iets van? En zijn er nog opbouwlesje te vinden? Ze staan vermeld in mijn OBR 270: Laten wij vrede maken, Tilburg (Zwijzen), 1976. Graag nader contact met allen (reünie ?) of enkelen, waar dan ook. De Esdoornlaan is een zijstraat van de Adrianalaan, vlak bij de Ringdijk in Schiebroek, ten noorden van de ringweg om Rotterdam. Niet de stad inrijden dus! Tel. 010-4226431.

Tot slot, hartelijk dank voor het gezondene, met veel plezier gelezen. En aan allen mijn hartelijke groet!

Piet W. Brouwer,